ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 60 դրս. վեցամսեայ 30 դրս. Եռամսեայ 20 դրս. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 դրս. Վեցամսեայ 40 դրս. Եռամսեայ 25 դրս. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամսեայ 11 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ՁԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ�big

ԾԱՂԻԿ

ՕՐԱԳԻՐ

"زاغيك" ارمنيجه يومى وسياسى غزه‌در

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

Կալաթա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱՂԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է ճակատը գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի տրուիր:

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ— ԹԻՒ 276 — "ԾԱՂԻԿ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ — 16 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 ՇԱԲԱԹ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Վերջին անգամ գումարուած Նպաստից Ցանձնաժողովին մէջ բանակցութեանց նիւթ կազմով ամէնէն կարեւոր խնդիրներն էին Որբանոցներու փակման ու անոնց յաջորդող արհեստանոցներու հաստատման՝ ինչպէս նաեւ գաւառային աղքատիկ գպրոցներու տեւական կանոնաւոր նպաստներ յատկացնելու նպատակաւ ծանօթ հարուստ անձնաւորութիւններէ կազմուելիք խնամակալութեան մը խնդիրները։

Կը տեսնուի ուրեմն թէ Նպաստից Ցանձնաժողովը իր՝ վերջին չորեքշաբթի օրուան գումարման մէջ չա՛տ կարեւոր խնդիրներու ձեռք զարկած է, բայց տակաւին ի վիճակի չենք ըսելու թէ Ցանձնաժողովին այդ խնդիրներու շուրջ ձեռք անցնելիք արդիւնքները ինչեր պիտի ըլլան։

Սպասելով որ Նպաստից Ցանձնաժողովը իր խորհրդակցութիւնները շարունակէ, մենք մեր մասին կը դառնանք Արհեստանոցներու հաստատման կենսական խնդրին, մասնաւոր ընելու համար այդ առթիւ, այն պարագաները՝ որոնք, մեր գաւառներու համայնքին համար այնքան անհրաժեշտ այդ հաստատութեանց ծրագիրը կը սպառնան խեղդել։

Բացատրեմ։ Նախ ինչպէս ամէն ձեռնարկ, նմանապէս Որբանոցներու տեղ Արհեստանոցներ հաստատելու ձեռնարկին ալ դրամի պէտք ունի։ Ծնունդի ոտնին առթիւ Ս. Պատրիարքը շրջաբերականով դիմում ըրաւ ամէն անոնց, որոնք կարող էին նիւթապէս բան մը ընելու, որպէս զի, տարին մէկ անգամ գրական նուէրներով օժանդակեն մատղուած ձեռնարկին ի կլուխ հանելու։ Այսօր կը ցաւինք յայտնելու թէ Պատրիարքական դիմումը չատ անզգոնացուցիչ արդիւնք մը տուած է,— երկու ամսուան մօտ ժամանակի մը մէջ հազիւ 100 ոսկի հաւաքուած գումար մը,— նոյն իսկ այն տեսակ անձերու կողմէ որոնցմէ իւրաքանչիւրը կրնար այսքան բարեացուցիչ, այսքան չնչին նպաստակի մը համար առանձինն տարին 100 ոսկի տալ։

Մեր բարքերուն պախարակելի կողմն է սա պարզան որ նիւթական օգնութեան կ'ուզենք հասնիլ մեր նմանեներուն այն տեսն, երբ արդէն անոնք կամ ֆիզիքապէս բոլորովին անկարող են առանց ուրիշին օժանդակութեան ապրիլ եւ կամ իր մօտակայքներ կը ներկայանան մեզի։

Եւ սակայն նիւթ, անբարոյականացնող կերպ մըն է ասիկա բարերարութեան, միւսնոյն ատեն անզո՛ր եղած խեղճութիւններուն առաջը առնելու։ Ճշմարիտ, բարերարութիւնը, այն որ բարոյական համոզումի մը վրայ հիմնուած է, տեղի կ'ունենայ ամէնէն աւելի, արդիւնելու համար ֆիզիքական ու բարոյական անկումները անհատներու, որոնք հաւաքաբար համայնքի մը անկումը կրնան պատրաստել։

Այսօր իրողութիւն է որ, ինչպէս ամէն համայնք, նմանապէս մենք ալ մեր աղքատիկ, անօգնական ազգաբը ունինք որոնք ոչ միայն իրենց այսօրուան հացը մնել կը սպասեն, այլ նաեւ կը սպասեն որպէսզի ամէն միջոցները խորհինք, որով անոնք, վաղը ի վիճակի ըլլան, իրր կատարեալ անհատներ, առանց ուրիշին ձեռքը նայելու իրենց նիւթական պահանջները գոհացնել։ Ես չեմ երեւակայեր աւելի բարոյացուցիչ, աւելի վսեմ ընկերային նպատակ մը, քան այն որ կը ձգտի անհատներու մէջ մասնաւորապէս ուրիշներու հաշուոյն ազդելու տխար մեռցնել։

Այս տեսակ, թէ՛ մեզի եւ թէ՛ ամբողջ երկրին համար օգտակար նպատակ մը իրագործելու համար, մեր տնտեսական պայմաններուն մէջ ես չեմ գիտեր աւելի նպատակայարմար հաստատութիւններ քան թէ արհեստանոցներու։ Անո՛նք են որ նախ աղքատիկ ազգս ամիջական նիւթական պէտքերուն կարող պիտի ըլլան զոհացում տալ, եւ յետոյ միջոցը պիտի տան իրենց, որպէսզի վաղը իրենց սորված արհեստներուն միջոցով նիւթապէս իրր անկախ անհատներ ապրին։

Ես որ արդէն վեր ի վերոյ գիտեմ թէ արհեստանոցներու հաստատման համար նիւթական ինչ ասիճանի կարողութիւն ունեցող քանի մը տասնեակ անձերու մէջէն է որ գոյացած է այդ քանի մը տասնեակ ոսկիի գումարը։ չիտակը կը ցաւիմ ու կ'ամչնամ միւսնոյն ատեն։ Կը ցաւիմ, որովհետեւ համոզուած եմ որ եթէ այդ քանի մը տասնեակ հարուստներուն դիմում ըլլար, անօթի մնացողներու համար իրենց անմիջական նպաստը խնդրելով, արդիւնքը հիմակուանէն գուէ տասնապատիկը պիտի ըլլար։ Կ'ամչնամ անոր համար, որովհետեւ կը տեսնեմ թէ, մեր հարուստները, բարեսրտութիւն ընելու որքան նեղսիրտ ըմբռնում մը ունին եւ կը սպասեն (բացառութիւնները յարգելով բնական է) որպէսզի օգնութեան կարօտ անհատը բարոյապէս ստորնացած վիճակի մը մէջ ներկայանայ իրենց կամ ներկայացուի, որպէսզի իրենք ալ հաճին իրենց մեծ ազգի բարձրութենէն վար նայիլ։ Նպատակս չէ վիրաւորել որ եւ է արժանապատուութիւն մը կամ անձնաւորութիւն մը։ միայն իրողութիւնն է զոր մասնաւոր կ'ընեմ, միւսնոյն ատեն կոչում ընելով բոլոր նիւթապէս կարողներուն՝ որպէսզի անտեսապէս ու բարոյապէս հարկեցուցիչ ստիպողականութեան մը ձեւին ներքեւ ներկայացող արհեստանոցներու հաստատման մասին եղած Պատրիարքական դիմումին հանդէպ անտարբեր չի դտնուին։

Եթէ այս մասին մեր հարուստները յամառին իրենց անտարբերութեան մէջ, արդիւնքը չատ ցաւալի կրնայ ըլլալ։ հազարաւոր աղեկներու բաւական ստուար խումբ մը որ առայսէտ կրնայ մուրացկաններու խումբ մը դառնալ, թէ՛ իր պատկանած համայնքին եւ թէ ինքզինքին համար բոլորովին անօգուտ բեռ մը մնալով մինչեւ վերջը։

Մ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ

ԱՆԿԱՊ ԹԵՐԹԵՐ

ՍԻՐԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ԻՎԵՐԱՅ ՍԻՐԱՀԱՐՈՒԹԵԱՆ

«Բիւզանդիոն» լրագրին Զեհնբիան կարգացինք։ Սա հռչակաւոր վէպ —գրական թերթօնը պիտի ըլլի, կը ներկայ,— հին գործ Տիկին Հանրի Կրէվիլի, հին առնոր համար որ նորը յաջորդեց անոր։ Եթէ չկարդացիք ու ցաւ զգացող կայ մէջերնիդ, անոր համար թող հոգ չընէ։ բանի իրին երկու տողով։

Մասիկնիդ երբեք չէ՞ ըրած ձեզի պատմութիւնը հուրիի պէս աղջիկներու, որոնց առաջին տեսնողը կը սիրահարի անպատճառ։ ահա այդ է Զեհնբիան ալ։ Ազջիկ մը որուն կը սիրահարին, չարունակ կը սիրահարին, տեսնողը կը զարնուի, օրօրոցի մանկիկէն բռնէ մինչեւ ամուսնալիք դաւակներու տէր հայրը եւ ինքը՝ աղջիկը՝ այդ ամէն սիրահարութիւններու մէջ առոյգի պէս պաղ ու անզգայ մնալէ եւաքը՝ գրէի հարուածով մը, յանկարծ, օր մը ալ ինք կը սիրահարի։ Ամէնքը աս է. հաւատացէ՛ք։ Տեղ տեղ հոգեբանական վերլուծումներու եզերքը կը կարծէք ինքզինքիդ վէպին ընթացքին մէջ, իրապաշտ զգրոցին հետքը կը տեսնէք։ քիչ մը եւաքը սակայն, էջ մը անցին, յանկարծ, կատարեալ Քոավիէ տր Մանթէլէն մը կ'ըլլայ տիկին հեղինակուհին եւ սիրահար մը մէջտեղէն վերցնելու համար չես գիտեր թէ ո՛ր տեղէն փոթորիկ մը կը հանէ մէջտեղ ու ամբողջ շրջենալ մը կ'ընկղմեցնէ, իր մէջի բոլոր նուաղնեռով ու կազմածներով, ճիշդ այնպէս՝ ինչպէս . . . «Ծաղիկ»ին Պ. Պ. գրաշարնեռը՝ «Ծաղիկ

Կը հրատարակուի

Ամէն իրիկուն»ով մը կը լեցնեն բաց մնացած տող մը, թերթին էջը չտգեղցնելու համար։

Վէպին ամբողջ ընթացքին մէջ սիրահարութիւն. կը սիրահարին, չարունակ կը սիրահարին, եւ —զարմանալին հոն է— ամէնքն ալ Զեհնբիանն, այնչափ որ եթէ ես ամուսնացած կին մը ըլլայի, թող պիտի չտայի որ ամուսինս Զեհնբիան կարդար, վախնալով որ ան ալ իր կարդին... ինչ դիտեմ աշխարհք է, ամուսինս ալ —ենթադրական անչուշտ— մարդ պիտի ըլլար վերջապէս, ան ալ կրնար սիրահարիլ։

Երեւակայեցէ՛ք անգամ մը։

Ժոզէ Դարակոն կը սիրահարի՝ Զեհնբիանին։ Վէրպէրում կը սիրահարի՝ . . . Զեհնբիանին. Դուքս Օթթօ կը սիրահարի՝ . . . դարձեալ Զեհնբիանին. Իւրպէն Դարակոն կը սիրահարի՝ —հարկ է ըսել— Զեհնբիանին, միւս Զեհնբիանին։

Վերջապէս այնչափ կ'ըլլայ որ այս սիրահարութիւններու անվերջ չարքին մէջ Տիար Խմբագրին ալ հաղասի կուգայ ու ինքն ալ իր կարդին կը սիրահարի . . . Տիկին Հանրի Կրէվիլին, եւ բարեբաղդ կը համարի ինքզինքը տասնչին անգամ այդ աննման գրագիտուհին հայ ընթերցողներուն ներկայացուցած ըլլալուն համար։

Եւ որովհետեւ սիրահարութիւնը միշտ բանաստեղծել կուտայ ամէնէն գրական մարդուն իսկ, մեր խմբագիրն ալ Տիկին Հանրի Կրէվիլի երեք գործերը իրարու վրայ ընթերցողներուն ներկայացնելէ եւաքը, Զեհնբիանին պատկերին տակեւ չլացած, «Ինչ արուեստ, ինչ ձայն, ինչ գաչնակ, ինչ ջութակ, համակ ներգաչնակ» կը բացագանչէ, բոլորովին մոռնալով որ Տիկին Կրէվիլի արգանդին պտուղը չէ Զեհնբիան այլ իր փափուկ մատներուն անուշաբոյր թուղթին վրայ իրր ժամանց գծագծած մէկ պատկերն է պարզապէս։

«Գոհէիկ ցոփուհի մը չէ եղեր Զեհնբիան, հաստցա՛ք, ո՛հ ոչ». Չելլէք այդպիսի բան մը մտքերնուդ անցընէք։ Տիկին Հանրի Կրէվիլին զրչէն եկած բան մը գոհէիկ ցոփուհի . . . խենթ է։

Գեղարուեստ, գրականութիւն, հոգեբանութիւն, ուրիշ բան մի փնտռէք հոն։

«Ինչ արուեստ, ինչ ձայն, ինչ գաչնակ, ինչ ջութակ, համակ ներգաչնակ» կրկնեցէք Տեար Խմբագրին հետ եւ ներեցէք որ ես ալ՝ կեանքիս մէջ անգամ մը զէթ՝ յանդգնիլ ըլլամ արձագանդելու համար ձեզի։

«Ինչ խելացա՛ռ . . . »

ՓԱՅԼԱԿ

ԱԶԳԵՐՈՒ ՆԱՒԱՅԻՆ ՈՅԺԸ

Բ.

Ֆրանսայի զրահաւորներուն մէջ երկու հատ իրարու նման չկայ գրեթէ. մինչդեռ երկու Թորփիլնաւեր իրարու այնչափ չեն նմանիր թերեւս որքան երկու անգլիական զրահաւորներ։ Ասիկա պզտիկ առաւելութիւն մըն է Գաղղիոյ համար, որովհետեւ գաղղիացի նաւատիներ ժամանաւոր սէր մը կ'ունենան իրենց նաւերուն համար։ 1898-1899 չինուած գաղղիական նաւերուն ամէնքն ալ կը տարբերին իրարմէ։

Ռուսականները թերեւս գաղղիականներէն քիչ մը աւելի կը նմանի, իրարու։ Վերջերս չինուած երեք նաւեր մանաւանդ՝ ճիշդ միւսնոյն ձեւին վրայ ձեւուած են։

Գերման զրահաւորները, ընդհանրապէս, փոքրիկ չափի վրայ չինուած ու միւս ազգերէն աւելի թեթեւապէս զինուած են, Գերմանիոյ ծովեզերքներուն խորունկ չլլալուն պատճառաւ։

Իտալացիք մէկդի ձգած են հիմա իրենց խոշոր թնդանօթներու գրութիւնը, թէեւ ասոնց մէջ Իտալիա աշխարհի էն խոշոր նաւերն ու թնդանօթները ունենալու բաղձանք մը կը տածէր։

Արդէն Անգլիա ալ պզտիկցուցած է իր թնդանօթներուն չափը, մինչեւ 14 ինչէղ արամագիծով թնդանօթը։ Ասկէ վար չիլներ ալ եւ իր հիմակուան վիճակին մէջ — ապահովաբար — ֆրանսական նոյն արամագծով թնդանօթին չափ լաւ զէնք մըն է։

Ամերիկա հիմա 15000 թոնօնոց «Բէնսիլվանիա» եւ «Նիու Ճէրսի»ի նման մի քանի հիանալի զրահաւորներ չինելու վրայ է։

Դալով ճարտարականներուն՝ անոնք մասնաւոր չանկանութիւն մը ունին Անգլիոյ համար, որովհետեւ Անգլիա չինուած են, մասնաւոր նաւարաններու մէջ թէեւ։ կա՛մ կայ զոր պէտք է նկատողութեան առնել։ ճարտարական յանձնարարութիւնները անգլիականներէն չատ աւելի չուտ կատարուած են այդ նաւարաններուն մէջ։

Ճարտարական նաւերը չատ քիչ կը տարբերին իրարմէ։ Անոնց նորերէն «Ցիուճի»ն ու «Եէչիմա»ն թէեւ Անգլիոյ երկրորդ կարգի զրահաւորներուն կարգէն նկատուած են, փոքր ըլլալնուն համար, սակայն ուրիշ ազգեր չատ աւելի գործածական ու ճկուն նաւեր կը նկատեն զանոնք։ Ցեսոյ, կազմածքի ազնուութեան, կարգադրութեան ու կուռելու քաջութեան մասին գրեթէ անմրցելի են Շարոնցիք։ Եւ, չմոռնանք նաեւ թէ, Գերմանիոյ, Միացեալ Նահանգաց, Գաղղիոյ եւ Անգլիոյ ծովակալներուն հաւասար հրամայութեամբ ու կարող ծովակալներ ալ ունին Ճարոնցիները։

* * *

Քանի մը բան ալ յաջաւորակներուն վրայ։ Անգլիա երկու բանի համար պէտք ունի յաջաւորակներու։

Նախ՝ Անգլիոյ նաւատորմին մէջ՝ հրամայ զրահաւորներուն ընկերանալու համար։

Երկրորդ՝ Անգլիոյ ճամբաները պահպանելու համար։

Իրաւ է թէ թուով բաւականէն աւելի իսկ ունի Անգլիա անոնցմէ, սակայն — գէրազգօրար — անոնց մեծագոյն մասը, արագութեան տեսակէտով, նոյն իսկ չատ մը վաճառականութեան յատուկ նաւերէ եւս կը մնայ։ Եւ, պէտք է գիտնալ թէ զանգազ յաջաւորակ մը երբեք իր նպատակին չի ծառայեր։

Տոկունութեան մասին ալ Անգլիա եւս մնացած է ուրիշներէն, բայց մանաւանդ արագութեան մասին, ինչ որ կենսական է յաջաւորակներու համար, վասն զի չատ անգամ յաջաւորակներու դանդաղութիւնը ամբողջ նաւատորմիղին համար վտանգաւոր ու աղիտաբեր կ'ըլլայ։

Գաղղիացիք կը վստահացնեն ինքզինքնին թէ ցուցակներու մէջ նշանակուած թիւերը իրական արագութիւնն են իրենց յաջաւորակներուն, մինչդեռ Անգլիոյ յաջաւորակները ենթադրեալ թուանշանէն առնուազն հանգոյց մը նուազ արագութիւն ունին ժամը, իրականին մէջ։ Ասիկա լրջօրէն նկատի առնուելիք կէտ մըն է եւ բնականաբար կասկածներու տեղիք թեան ալ խնդիր։

Շատ անգամ մէկ դանդաղ նաւ մը առանձին ձգել չկրնալուն համար ամբողջ նաւատորմին մը վտանգի կ'ենթարկուի։ Եւ արագութեան տեսակէտէն գերազանց պարզ նաւ մը, պարագային համեմատ, դանդաղ զրահաւորէ մը աւելի կ'արժէ։

1897ին Մր. Կոչրն գիտնալով զրահաւոր յաջաւորակներու կարեւորութիւնը եւ նկատի առնելով թէ Անգլիոյ յաջաւորակներուն ցանկին մէջ մինչեւ իսկ 1883-1884ին չինուած, հին գրութեամբ նաւեր կան, անմիջապէս հրաման բրաւ մէկ քանի հիանալի յաջաւորակներու չինութիւնը։ բայց ատոնք ալ այնքան ուշացուեցան որ հազիւ հիմա պատրաստ ըլլալու վրայ են։ Զգացուեցաւ նաեւ զրահապատուած յաջաւորակներու պակաս եւ փափաքուեցաւ չատ մը չինել անոնցմէ. ուրիշ խօսքով նախ գաղրեցանք զրահապատ նաւեր չհեղելէ եւ յետոյ ուզեցինք ամենաչուտ կերպով ունենալ անոնցմէ։ Այս զրահաւորներուն կաթսաներն ալ պէտք է գիտնալ որ մեծ մտահոգութիւն պատճառելու հանգամանքը ունին։

Թէեւ գաղղիական յաջաւորակներն ալ վերջապէս իրենց պակաս կողմերը ունին, բայց անոնցմէն իրականը անգլիականէն չատ աւելի մօտ է անուանականին։

Իսկ Անգլիոյ նոր չինուած յաջաւորակները, 19 հանգոյց արագութեամբ չինուած են, ինչ որ, ըստ իս, թէեւ բաւական է պատերազմանաւի մը համար, սակայն առեւտրական նաւերը յաջողապէս հալածելու համար քիչ է։

Գաղղիացիները, վերջին մէկ քանի տարիներու մէջ չինած իրենց երեք զրահապատ յաջաւորակներէն ու երկու ասպատակ նաւերէն մեծ բաներ կը յուսան։ Եւ իրօք «Ժան տ'Արք» հայ յաջաւորակը իր վեց ծխնելոյզներով ու քսան երեք հանգոյց արագութեամբ ահաւոր երեւոյթ մը ունի։ Իր միակ պակասութիւնը սակայն չատ ածուխ չկարենալ պարունակելն է, որով անակնկալ զգարներ առնելու կը ստիպուի, երկար ճամբորդութեանց մէջ։

Ռուսական յաջաւորակներն ալ ֆրանսականներուն հաւասար են ազնուութեան ու արագութեան տեսակէտով։

Գերմանները մեծ յաջաւորակներ չունին։ բաւական չափով չեն չինած, յոյս դնելով իրենց հիանալի առեւտրական նաւերուն վրայ, եւ իրաւա՛մբ, որովհետեւ Անգլիոյ ո եւ է մէկ յաջաւորակին համար իսկ չատ զժուար գործ մըն է ո եւ է ծովու մէջ անոնց հանիլ ու ձեռք անցնել։

Միացեալ Նահանգները մեծ չափով յաջաւորակներ չունեցան ցարդ, բայց հիմա չատ մեծ թուով չինելու վրայ են ասոնցմէ եւ հակայ ու փառաւոր տեսակէն եւ քսաներկու հանգոյց արագութեամբ։

Ճարտարները նոյն յաջողութիւնը ձեռք բերած են յաջաւորակներու մասին, ինչ որ զրահաւորներու մասին ալ։ 1898-1899ին հիմա հատ չինած են հոս ու հոն ընաիր տեսակէն։

Յետոյ, ո եւ է նաւային պատերազմի ատեն, առեւտրական նաւերը իրենց քոյր նաւերը յաջաւորակի վերածուած պիտի գտնեն իրենց դիմաց։

Անգլիա չատ զօրաւոր է Թորփիլնաւերով։ Ամենայն կոչուած քանթոզ նաւերով, որոնք հիմա մեծ օժանդակ մը կը նկատուին նաւատորմին։ Բայց Ռուսիա Անգլիայէն չատ աւելի չուտ կը շինէ հիմա անոնցմէ։ Անգլիոյ հասարակաց կարծիքը հակակրութիւն մը ունեցաւ ատոնց դէմ, մէկ քանի արկածներու պատճառաւ։ Բայց պէտք չէ տեղի տալ այդ հասարակաց զգացումին առջեւ։ պէտք է, չուտ թէ կամաց, վերջապէս Անգլիոյ կերակչութիւնը պահել այդ մասին։

Գաղղիական նաւատորմիղը հետզհետէ աւելցուց ու աւելցնելու վրայ է իր ընդծովեանները։ թիւը։ Գաղղիական զրահաւորներն ու յաջաւորակները չատ աւելի սուղի կը նստին, քան անգլիականները։ Ընդծովեանները ժամ են, հետեւաբար ասիկա տեսակ մը խոստովանութիւն է Գաղղիոյ կողմէ Անգլիոյ աւանդական ծովային գերակշռութիւնը ճանչնալուն։ Ընդծովեան տակաւին զէնքն է զօրաւորին դէմ։ Սակայն պէտք է գիտնալ թէ նուազ զօրաւորին ձեռքին մէջ զօրաւորին դէմ չատ ընտիր զէնք մըն է ան եւ մանաւանդ որ զօրաւորը ինքն ալ ընդծովեայ չունենալով չէ որ կրնայ այդ վտանգաւոր զէնքը չեզոքացնել, ու առայժմ ուրիշ մէջոց ալ չունի անոր դիմադրելու։

Բոլորովին անհաւանական է որ ընդծովեանները կարենան բան մը ընել Անգլիոյ նաւատորմին, բաց ծովերու վրայ, նաւահանգիստներէն հեռու։ Սակայն սա բացորոշ է թէ, անոնք հիանալի կերպով կը յարմարին ծովեզերքները պաշտպանելու եւ վտանգաւոր արգելքներ ըլլալու հոն մօտենալու համար Անգլիոյ ընելիք շարժումներուն դէմ։ Հետեւաբար անոնք կրնան կասեցնել Անգլիոյ չատ մը գործունեութիւն։

զութիւնները իբր նաւային գերակշիռ զօրութիւն։

Այս յօդուածին մէջ խօսեցայ միայն չօշափելի, չափելի, նիւթական իրերու վրայ։ Պէտք չէ մոռնալ թէ ամենակարեւոր նրկատողութեան առնուելիք բաներէն մէկն ալ թնդանօթին ետեւի մարդն է, ինչ որ չի կրնար կշռուիլ առաջուց պէտք եղածին պէս։ Այդ մասին ամէն ազգ կը յուսայ եւ կրցածը կ'ընէ ի պահանջել հարկին։ Պատմական իրողութիւններ եւ խոյանքներն ուսումնասիրողներու դիտողութիւնները կը հաստատեն թէ բնածին արժանիքի տեսակէտով առաջնակարգ են —ասայ թէ նաւազ— Անգլիա, Գերմանիա, եւ Գաղղիա. Ամերիկա սպաներով, իսկ Ճաբոն նաւազներով նախանձելի։ Ռուսիա եւ Իտալիա քիչ մը ստորին։ Ամերիկեան նաւազները, քիչ մը տարբեր իրարմէ, բայց ընդհանուր առմամբ օրինակելի։ իսկ Ճաբոնի սպաներէն բաւական թուով մէկ մասը փորձուած չեն դեռ, թէեւ ազէկ գործ տեսան Չինական պատերազմին մէջ։

Գաղղիացիք ու Գերմանները շատ դիւրութեամբ կրնան իրենց նաւերուն պէտք եղածին չափ մարդ հայթայթել։ Անգլիոյ մասին քիչ մը դժուար է այդ խնդիրը եւ մեծ ծովային պատերազմի մը համար ամբողջ անգլիական նաւատորմին վարժ սպաներ ու զինուորներ ճարելը խնդիր մըն է՝ որ մտահոգութիւն կը պատճառէ Անգլիոյ բոլոր ճշմարիտ հայրենասէրներուն։

ՍԸՐ ՋԱՐԼՍ ՏԻՒՔ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ ԶԲՕՍԱՆԱՒԸ

Այն հանդիսաւոր արարողութիւնը, որ Հայնրիհ իշխանը Ամերիկա տարած էր եւ որ բուն չարժառիթը կը կազմէր այնքան նշանակալից ճամբորդութեան մը, փետրուար 25ին տեղի ունեցաւ, այնքան հանդիսաւոր որքան բարեկամական եղանակով մը։ Կայսերական Մեքենորը, Հայնրիհ իշխանին, Բուզվէլդ նախագահին ներկայութեանը եւ Օրիորդ Ալիսի կնքամայրութեամբը ջուրը կ'իջուցուէր։ Այլեւս նաւուն նրբաալցիկ կողերը կը ծածանէին ջուրի տարերց վրայ։ Ներկաներն ալ այս առթիւ ցոյց կուտային իրենց ամէնէն ջերմ համակրութիւնը այն քաղաքական մեծ նշանակութեանը համար, զոր սոյն արտաքին իրողութիւնները իրենց մէջ կը բովանդակէին հիմակուընէ արդէն։ Հայնրիհ իշխանին Ամերիկա այցելութիւնը սա պարագան կը հաստատէ թէ, Մ. Նահանգներու հանրապետական կարգ ու սարքը ոչ մէկ կերպով մը կրնայ արգելք մը նկատուիլ Գերմանիոյ հետ բարեկամական յարաբերութիւններ մշակելու մասին, Գերմանիոյ որ իր կայսեր եղբօրը միջոցաներ՝ յայտնած է հոն։ Երկու երկիրներու մէջ ալ տիրող ընկերային կազմակերպութեան առանձնայատկութիւնները, դիւրաւ ամէնէն գեղեցիկ ներդաշնակութեան մը մէջ կը ձուլուին, եւ ասկից ամէնէն տրախտաւոր հետեւանքները կարելի է հանել, երկու երկիրներուն միջեւ ապագային հաստատուելիք քաղաքական յարաբերութեանց համար։

Իշխանը եւ նախագահը

փետրուար 25ի առաւօտուն կանուխ մասնաւոր կառախումբով Ուաշինկթընէն ճերսի Սիթի ժամանեցին, ուրկէ նաւով մը դացին Շուիթրս Այլէնտ Օգը նստաւոր չէր։ ցուրտ ու բարակ անձրեւ մը կը մաղուէր եւ նաւահանգիստը ծածկուած էր մառախուղով։ Կղզին հասնելնուն ամէնէն խանդավառ արտայայտութիւններով եւ թնդանօթի հարուածներով ընդունուեցան։

Շուրքրս Այլենտ

ժամանելնուն, Հայնրիհ Իշխանը կ'առաջնորդէր Օրիորդ Ալիսը, դէպի հանդիսաբեմը, ուր կուգային նաեւ նախագահ Բուզվէլդ, Նիւ-Եորքի քաղաքագլուխին կինը Տիկին Լօու, եւ Գերմանիոյ դեսպան Ֆոն Հոլլէպընն։ Իշխանը կը խօսակցէր Օր. Բուզվէլդի հետ մինչեւ ժամը առաւօտեան 10ը 40 անցած, ուր որոշուած էր նաւուն ջուր իջուցուիլը։ Օրիորդ Բուզվէլդ հանդիսաւոր արարողութեան միջոցին մէկ հարուածով կը կոտրէր շամպանեայի շիշը եւ կ'ըսէր. — «Ցանուն Գերմանիոյ կայսեր կը կնքեմ քեզ Մեքենոր»։ Թնդանօթի հարուած, երաժշտութիւն ու բոլորընդոստ ու խանդավառ ազաղակներ։ Ասկից անմիջապէս յետոյ Հայնրիհ Իշխանը գլխարկը հանած, Օրիորդ Բուզվէլդին կը ներկայացնէր ծաղիկներու փունջ մը։ Ասոր վրայ Օրիորդ Բուզվէլդ արծաթեայ տապարով մը կը կոտրէր այն պարանները, որոնք կայսերական եռը բռնած էին։ Նաւը կը սկսէր շարժիլ, դէպի առաջ կը սահէր, եւ ուր ուրեմն կը հասնէր մինչեւ հոսանքին մէջտեղը։ Հայնրիհ Իշխանը յետոյ Օրիորդ Բուզվէլդին կը մատուցանէր գրիչարկի ժապաւէն մը վրան «Մեքենոր» գրուած, եւ զայն օրիորդին թելը կ'անցրնէր։ Ասոր վրայ Հայնրիհ Իշխանը իսկոյն նաւուն ջուրը իջուցուելուն մասին Վիլհէլմ կայսեր մանրամասն տեղեկագիր մը կը հեռագրէր։

Ջուրը իջուցուելու

հանդէսները տեղի ունեցան ամենաչքեղ կերպով, որոնցմէ վերջ Հայնրիհ Իշխանը Վիլհէլմ կայսեր ուղղեց հետեւեալ հեռագիրը։

«Այս վայրկեանիս, ամենափայլուն մասնակցութեան մը մէջ, Օրիորդ Բուզվէլդի ձեռքովը, ջուրը իջուցուցաւ գեղեցիկ նաւը, մեծ ոգեւորութիւններու մէջտեղ։ Կը շնորհաւորեմ բոլորով սրտիս։»

Մեքենոր նաւուն ջուրը իջուցուելէն յետոյ հանդիսաւորութեանց սրահին մէջ չքեղ նախաճաշ մը տրուեցաւ, որու միջոցին Հայնրիհ Իշխանը հետեւեալ բաժակաճառը արտասանեց.—

«Այս առթիւ կը բաղձայի երիցս կեցցէ առաջարկել Մ. Նահանգներու նախագահ Բուզվէլդի կենացը։ Ուրեմն կեցցէ, կեցցէ, կեցցէ։» Այս միջոցին ամբողջ սրահը կը թնդար «կեցցէ»ի միաձայն աղաղակներուն ներքեւ։ Ասոր կը պատասխանէր Բուզվէլդ նախագահը նմանապէս երիցս կեցցէ առաջարկելով հիւրին կենացը, «որ արդէն մեր սրտերը գրաւած է» ըսաւ։ Առաջարկը կը գտնէր ամէնէն ազմիայոյզ ընդունելութիւնը։ Ասոր վրայ Հայնրիհ Իշխանը եւ Բուզվէլդ նախագահը մտերմօրէն իրարու ձեռք կը թռթռուէին։ Ասոր վրայ կեցցէ մըն ալ կ'առաջարկուէր Օր. Բուզվէլդի կենացը։

Ժամը մէկին Հայնրիհ Իշխանը, Բուզվէլդ նախագահը եւ հետեւորդները, Շուիթրս Այլէնտէն, ուր տեղի կ'ունենար Մեքենորի ջուրը իջուցուիլը, կուգային Հոհենցոլերն զբօսանաւին վրայ։ Օգը միշտ անձրեւոտ է։ Հոհենցոլերնի վրայ տրուած սեղանի սկզբնաւորութեանը Հայնրիհ Իշխանը Օրիորդ Բուզվէլդին կը մատուցանէր Վիլհէլմ կայսեր կողմէ իր նուէրը՝ ապարանջան մը, որ կը կրէր կայսեր պատկերը, ադամանդներով շրջապատուած։ Մ. Նահանգներու գերմանական դեսպան Ֆոն Հոլլէպընի եւս Վիլհէլմ կայսրը այս առթիւ կը շնորհէր Կարմիր Արծուի պատուանշանին առաջին աստիճանը։

Հոհենցոլերնի վրայ տրուած հայկերոյթէն յետոյ, Հայնրիհ Իշխանը, իր հետեւորդներով Նիւ-Եորք քաղաքը դարձաք եկաւ եւ զինուորներէ շրջապատուած դիմեց ուղղակի քաղաքատուն։ Այն ճամբան ուրկէ Իշխանը կ'անցնէր ամերիկեան եւ գերմանական դրօշակներով չքեղապէս զարդարուած էր։ Կէս օրէն վերջը ժամը 4ին Իշխանը քաղաքապետարան կը հասնէր եւ կ'ընդունուէր քաղաքապետին եւ 230 քաղաքացիներու աւագաժողովի անդամներուն կողմէ եւ կ'առաջնորդուէր աւագաժողովի սրահը։ Հոն Հայնրիհ Իշխանին կը տրուէր Նիւ Եորք քաղաքի պատուոյ հիւրի իրաւունքը եւ ոսկի տուփի մը մէջ իրեն կը մատուցանէին իր այս իրաւունքին պաշտօնական թուղթը։ Քաղաքապետարանը թէ արտաքնապէս եւ թէ ներքնապէս ամենաչքեղ կերպով զարդարուած էր։ 1824էն ի վեր, ուր Լաֆայէդի կը տրուէր պատուոյ հիւրի քաղաքացիական իրաւունքը, Հայնրիհ Իշխանը առաջինն է որ այդ պատուոյն կ'արժանանայ։ Քաղաքապետարանին մէջ տեղի ունեցած հանդիսական արարողութիւններէն յետոյ Հայնրիհ Իշխանը կը վերադառնար «Հոհենցոլերն» զբօսանաւը, եւ անկից նորէն քաղաքապետին կոչունքին՝ որ տեղի կ'ունենար վեցուկէսին Մէթրոբոլիտէն Քլրպի շէնքին մէջ։

Հանդէսներու ծրագիրը

Չորեքշաբթի օրը Հայնրիհ Իշխանը Նիւ-Եորքի մէջ կ'անցնէր։ Կէսօրին Շերրիի ճաշարանին մէջ տեղի կ'ունենայ միլիոնատէրներու այն սեղանը, զոր ճարտարարուեստական եւ առեւտրական աշխարհի ներկայացուցիչները կուտան Իշխանին։ Սեղանէն վերջ Իշխանը կ'այցելէ Նիւ-Եորք քաղաքին տեսնելու արժանի տեղերը։ Երեկոյեան ժամը 6ուկէսին Նիւ-Եորք քաղաքին գերման ընկերութիւնները ջահանցութիւն մը կ'ընեն Իշխանին, որուն կը յաջորդէ մամուլին կոչունքը Վալտորֆ-Աստորիա օթէլին մէջ։ Կէս գիշերին Իշխանը Ճերսի Սիթի կ'անցնի, եւ անկից կը մեկնի դէպի Ուաշինկթըն։

Հինգշաբթի օրը Իշխանը կը մնայ Ուաշինկթընի մէջ իբր հիւր գերմանական դեսպանին։ Նախ կը մասնակցի Մաք Քինլի նախագահին յիշատակին եղած հանդէսներուն՝ որոնք տեղի կ'ունենան Կապիտոլի Երեսփոխանական ժողովի գումարման սրահին մէջ։ Կէս օրէ վերջ տեղի կ'ունենայ զբօսական պատուոյ մը քաղաքէն դուրս դէպի Վէրնոն, ուր կը հանդչի Մ. Նահանգներու առաջին նախագահը՝ Ճորճ Ուաշինկթըն։

Ուրբաթ օրը կէս օրէն առաջ դէպի Անտարոլիս երթ մը, ուր Իշխանը աչքէ կ'անցընէ Ծովային Ակադեմիան։ Ուաշինկթընի վերադարձին շքեղ սեղան մը կը տրուի գերմանական դեսպանատան մէջ, որուն կը յաջորդէ ընդունելութիւն մը ծովային նախարարութեան մէջ։

Շաբաթ օրը (այսօր) Իշխանը կը սկսի իր հօթնօրեայ պտոյտը դէպի Մ. Նահանգներու արեւմուտքը։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Ցունական խորհրդարանի փետր. 23ի դումարումը յուզումնալից եղաւ։ Նիսամի փոխման Ֆրիքանֆին երեսփոխանը, խորհրդարանի շէնքին նրբանցքներուն մէջ Պուդարիս երեսփոխանը ապտակեց, ըսելով թէ անիկա Թրիքուբիսի միջատակը անարգած էր։ Թրիքուբիսի կուսակցութեան պետերէն մէկը Սինէքրոս բաժնուեցաւ այդ կուսակցութենէն։ Ասով երեսնի Թրիքուբիսեան կուսակցութիւնը բոլորովին քայքայուած է։

★ Ռուսական ոստիանական պայմանագրութիւն մը կը հաստատէ թէ, Քոռէ կղզիին վրայ, ինչպէս նաեւ այս կղզիին եւ Զէմայրոյի միջեւ եղած ծովեզերքի հողերը օտար պետութիւններու վարձու չպիտի տրուին։

★ Իտալիոյ նախարարապետ Ծանարտելլի կոմսը փետրուար 24ին Լաքավայի եւ ծերակուտական Զէֆալիի հետ բանակցութիւններ ունեցաւ, հանրային գործոց նախարարութեան պաշտօնը ստանձնելու մասին։ Գահաճառի պատասխանի մասին նախարարութիւնը նոր վէճ մը յառաջ պիտի բերէ։

★ Անգլիոյ մէջ եղած խաղաղութեան եւ հաշտարարութեան դատարանի ընկերութիւնը Էսէքս-Հոլի մէջ գումարուելով բանաձեւ մը հեռագրեց Էտուրդ թագաւորին, որով կ'աղերսէ Բրուբիլնկերի շնորհ մը ընել եթէ այս վերջինը Հարաւ. Ափրիկէի դատարանին կողմէ մահուան դատապարտուի։ Սոյն աղերսագիրը կը կրէ Խորհրդարանի երեք անդամներու ստորագրութիւնները։

★ Գերմանացի նշանաւոր դիտուն Ռուտոլֆ Ֆիրքով Բեթերսպուրկի համալսարանին պատուոյ անդամ նշանակուեցաւ։

★ Թոլսթոյի առողջական կացութեան մէջ բաւական մեծ բարւոքում մը տեղի ունեցած է։ Կոմսը անցուցած է տագնապը, եւ կը յուսացուի որ հիւանդութիւնը նպաստաւոր ընթացք մը ստանայ։ Սրտին դարկը զոհացուցիչ է։

★ Միջազգային հաշտարար ատեանի վարչային խորհուրդը մարտ 5ին Լահէյի մէջ նիստի հրաւիրուած է, վարչային խնդիրներու մասին եղած տեղեկագիրներով զբաղելու համար։

★ Պելկրատէն կը հեռագրուի թէ հակառակ կարգ մը հերքումներու, ստոյգ կը նկատուի Մոնթենեկրոյի Միրքօ իշխանին նշանախօսութեան լուրը, Ալեքսանդր թագաւորին քուրին, Օր. Նատալի Քոնսթանթինովիչի հետ։ Նիքոլա իշխանին՝ Ալեքսանդր թագաւորին ուղղած ինքնագիր գրութիւնն ալ այս խնդրին հետ առնչութիւն ունի։ Ալեքսանդր թագաւորը եւս իր հաւանութիւնը յայտնած է այս խնամութեան մասին։

★ Նշանաւոր անդլիացի պատմագէտ Սամուէլ Ռոսըն Կարտինրը մեռաւ։

★ Բեռլինի ռուսական դեսպանը յայտարարած է միւս դեսպաններուն թէ անգլեւճաղոնական պայմանագրութիւնը ոչ մէկ փոփոխութիւն յառաջ չի բերեր Ռուսիոյ եւ Չինաստանի քաղաքականութեան մէջ։

★ Բարիզի կայսրա թերթը կը հաղորդէ թէ Անգլիոյ Էտուրդ թագաւորը Քան երթալու առթիւ պիտի այցելէ նաեւ Բարիզ քաղաքը, ուր պիտի մնայ երկու օրի չափ եւ պիտի այցելէ Լուպէ նախագահին։ Լուպէ նախագահն ալ այս այցելութիւնը պիտի փոխարինէ Քանի մէջ, իր Իտալիոյ թագաւորին եւ իտալական նաւարժանին։ Քան ժամանելուն առթիւ հոն գտնուած ատեն։

★ Անգլիական խորհրդարանը բանաձեւ մը քուէարկեց որով տորմիլին նաւատներուն թիւը կ'որոշուի 122,500։

★ Պօէր պատուիրակ Վոլմարանս, Վէսէլս եւ Թէպրումէն, Նիւ-Եորք ժամանեցին։

★ Ֆրանսական խորհրդարանին մէջ պատերազմական նախարար զօրավար Անտոէ պարտութիւն մը կրեց, իրեն հակառակած զինուորական մէկ օրինագծին խորհրդարանին կողմէ ընդունուելովը։

★ Մ Նահանգներու գերագոյն ատեանը որոշեց Գերմանիոյ յանձնել բաւական ժամանակէ ի վեր բանտարկուած գերմանացի ճարտարարուեստական Թէուլինտէնը։

★ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմը մինչեւ 31 դեկտեմբեր 1901 անգլիական կառավարութեան արժած է 131 միլիոն անգլ. ոսկի. իսկ 1 յունուար 1902էն մինչեւ մարտի 31ը ըլլալիք ծախքը կը հաշուուի 15 միլիոն անգլ. ոսկի։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԻԶՄԻՐ.—Կ. Մ.—Ստացանք Ձեր ուղարկած չէքը։ Թերթերը կանոնաւոր կը ղրկուին։

ՆԵՐՔԻՆ

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը երեկ կատարուեցաւ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած, կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց, ուր Ուրբաթի աղօթքը կատարելէ վերջ դարձաւ Կայս. Պալատ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին գերմանական դեսպանը իր տիկնոջ ու Ա. թարգմանին հետ, սերպիական դեսպանը եւ Ա. թարգմանը, ամերիկեան եւ հոլանտական դեսպանները իրենց Բ. թարգմաններով, եւ զանազան օտարազգի հիւրեր։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

«Երեկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն վերջը, շնորհեալ մասնաւոր արտօնութեամբ, գերմանական դեսպան Պարոն Մարշալ ֆոն Պիպերշթայն ոչ-պաշտօնապէս ներկայացաւ Վեհ. Սուլթանին։»

ՈՍԿՈՐՆԵՐԸ.—Ապաիբրահիմ Զըյա պէյ անուն անձ մը իր խնդրանքին վրայ 25 տարուան համար արտօնութիւն ստացաւ Կ. Պոլսոյ, Պրուսայի, Էսքիշիրի եւ Իզմիրի կողմերը սպառուած միսերուն ոսկորները ժողվելով դիտականօրէն ճեւափոխելու ու Եւրոպա ղրկելու։

«ՍԷԼԹԻԴ» ԵԿԱՒ.—Աշխարհի ամէնէն մեծ չոգենաւը «Սէլթիդ», երէկ իրիկուն վերջապէս հասաւ մայրաքաղաք ու խարսխեց Սալը Բաղարրի առջեւ։ Մէջը գտնուող ճամբորդներէն 1ը Ֆրանսացի է, 4ը Անգլիացի ու մնացեալները ամբողջ Ամերիկացի են։ Այս հարուստ պարոններէն ոմանք երէկ իրիկուն չոգեմակոյկներով ցամաք ելան ու Բերա անցուցին գիշերը։

«ԹԱՀԻՏՐՈՄՈՍ»է առնելով առջի օրը գրած էինք թէ Իտարէի Մախսուսէ պիտի գնէ Մարմարա ընկերութեան չոգենաւերը, բայց այս անգամ կը լսենք թէ անհիմն է այդ լուրը։

ՀԱԼԷՊի կուսակալութեան զանազան կողմերը անցեալ շաբթու սոսկալի անձրեւներ տեղացեր են, զանազան գիւղերու մէջ տուներ ու արջառներ տանելով իրենց ջուրերուն հետ։

ՑՈՒՆԱՑ Երուսաղէմի Պատրիարքը երէկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պոլսոյ Պատրիարք Տ. Եռաքիմոսի հետ։

ՆՈՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Այրենի Թրալա բուսած տեղը նոր պղտումներ կատարած ատեն շատ մը արժէքաւոր հնութիւններ եւս երեւան ելլելով, խուզարկութիւնները գագրեցուցեր են ու անմիջապէս այդ տեսակ բաներու տեղեակ

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (7)

ՆՈՐԸՆԾԱՆ

(Վ Է Պ)

Դ.

—Աստուած օգնական, հա՛յր-սուրբ, բարեւեց տղան ոչինչ չի տեսնել ձեւացընելով։

—Դո՞ւ ես, տիրացո՛ւ, ո՞ւր էիր տեսնե՛նք, ամբողջ օրը։

—Ա՛, հա՛յր սուրբ, այնպէս յոգնած եմ ու անօթի։

—Դէ՛, նստէ տղա՛ս, հանգստացի՛ր։ Եղսո՛, մեղի չուտով մէյ մէկ բաժին թէյ տուր, ու տիրացուին գնա քիչ մը մածուն ու ձու բեր։

Երկու ճաթռատած ու տարբեր ձեւի բաժակներով թէյը արդէն փայտէ անծածկ սեղանին վրայ էր։ Վարդապետը նստեցաւ լայն տախտի ծայրին, իսկ վարդապետուհին դիմացը կոչտ ու խոշոր աթոռին վրայ։

Խօսքը զկիզբը խծկոնքի վանքի մասին էր, վերջը Սիրաքեանին ու իր ընկերներուն վրայ։

—Ի հարկ է՛, այդպէս շատ լաւ է ուսում առած հոգեւորականներ։ վրայ բերաւ վարդապետը թէյի բաժակը շրթունքներէն չի հեռացընելով։ Բայց, գիտէ՞ս, միայն ուսումը բանի պէտք չէ։ քիչ մը խորամանկութիւն ունենալու է եւ վերակացուներուն կողքը մանելու շնորհքը։ թէ չէ ոչինչ դուրս չի գար։ տասը տարի սարկաւագ կը պահեն։ վերջն ալ երբ մաղերդ ճերմկին կը չինեն վարդապետ ու կ'ուզարկեն փլած վանք մը։

Վարդապետացուն ոչինչ չառարկեց։

—Ա՛յ, իմ ընկեր սարկաւագները հիմա բոլորն ալ կա՛մ եպիսկոպոս են, կա՛մ առաջնորդ, մէկը նոյն իսկ Սիմոնի անգամ։ Ինչո՞ւ կը կարծես ես ամէնէն վատն էի մէջերնին։ ա՛, եթէ գիտնաս ի՞նչ գոռում գլուխներ էին։ մա՛նաւանդ մէկը։ եւ ճիշդ այդ մէկը հիմա թեմի առաջնորդ է։ որովհետեւ իր հաշիւը գիտցաւ մարդը։ իսկոյն մտաւ եպիսկոպոսի մը փեղերուն տակը։ իւղոտ պաշտօններ ձեռք անցուց։ առաջ մառանապետ էր, եռաքը չգիտեմ ինչ կապալի գործերն էր իր վրան։ Վերջերն ալ կարծեմ հաշէ մատեաններուն մէջ մատ ունէր։ կարճ խօսքով քիչ—քիչ իւղոտեցաւ։ եւ անգամ մը որ ատակը կայ՝ ալ ամէն բան կայ։ Հապա՛։ միայն ես էի մէջերնին էշը։ Չահելութի՛ւն, ինչ ըրած։ ո՞վ կ'ըսէր ինձի ուրիշներու գործերուն խառնուիմ։ ինչդ խօսողի գրպանը ծակ կը լինի։ ինձի սկսան ետ ետ ձգել, ես աւելի կատղեցայ ու բերնիս կապը բոլորովին քակեցի։ սկսայ ամէնքի երեսին ըսել ինչ որ ճշմարիտ էր։ թէ անառակ, գող, կաշառակեր, լիրք մարդիկ էին։ ետեւէն ելայ, մէկ—երկուքի գողութիւնը բռնեցի։ «դիմ սարկաւագը» բռնեցին, շտապ չինեցին վարդապետ ու խրկեցին հո՛ս, այս աշխարհի անմարդ ծայրը։ դէ՛, նստէ՛ ու մնդքերդ քաւէ։ հապա՛, տիրացո՛ւ Ջան։

Երիտասարդը հետաքրքրութեամբ կը լսէր, թէեւ այդ պատմութիւնը ինքնին իրեն համար ոչինչ նորութիւն չունէր։

—Որդի՛ս, այս ականջիդ օղ չինէ։ եթէ առաջ երթալ կ'ուզես մէկ քեզմէ մեծ ատեան ունեցող եկեղեցականներու խունկ ծխէ՛, մէկ ալ նայէ՛ ինչ ճամբով ալ լինի չուտով գրպաններդ իւղոտես։ ա՛յ, իմ այս չոլերուն մէջ ճերմկած մօրուքս քեզի խրատ։

—Է՛, հա՛յր-սուրբ, առաջ երթալու աւելի ազնիւ ճամբաներ ալ կան։ Մենք նոր բերս կ'աշխատինք աւելի ազնիւ լինելու ու գործունեայ։ տասը-տասներկու տարիէն չէ՞ որ մեծաւոր եկեղեցականները մենք ենք լինելու։

—Է՛, կը կարծես դուք եղածներէն աղէկ էք լինելու։ այդ երիտասարդութիւն է, որդի՛ս։ ես ալ այդպէս կը մտածէի։ Վանքի կեանքը իր առանձին ճամբան ունի։ ամէնքն ալ անպատճառ այդ ճամբով պիտի երթան։ ո՛վ այդ ճամբէն ծռել ուզէ, անոր բոլորը միասին քացի կուտան ու մէկ կողմը կը նետեն։

—Ձէ՛, հա՛յր-սուրբ, գիտէ՞ք, ժամանակները սկսած են փոխուիլ։ եւ մէկ՝ ալ հիմա կրթեալ կրօնաւոր մը առանց այլութեան բռնել մէկդի նետելը ղժուար խնդիր է։

—Երեք ամիսի չափ առաջ Սիմոն վարդապետին Սոր-Վիրապ ուղարկեցին։ ա՛նա քեզի ուսում առած վարդապետ։ իսկ անցած օր լսեցի, որ Աչոտ եպիսկոպոսն ալ Քիշնեւ պաշտօնի են ուղարկեր, թէ ուր։ այդ չէ՞ ձեր ամէնէն ուսումնականը։

Երիտասարդին մէջէն տարօրինակ զգացում մը անցաւ յանկարծ։ եւ քաշուեցաւ տեղանէն ու մտախոյզ կրթնեցաւ իր աթոռի խարխուլ թիկունքին։

Այդ Սիմոնն ու Աչոտը հեռացնելու համար ամէն ճիգ թափողը բնաւ հին գլխու մարդիկը չէին եղած, այլ իրենք այսինքն կրթեալ նոր սերունդը, որոնց մէջ ինքն ալ չուտով մտնելու էր։ Եւ չէ՞ ինքն ալ էր ուրախացեր այն ժամանակ իրենցներու յաջողութեանը։ բայց ինչո՞ւ այդ հալածանքը։

ԼԵՒՈՆ ՍԵՂԲՈՍԵԱՆ

(Շարունակելի)

պաշտօնեայ մը զրկուեր է Թրալա, գրա-նուածներու մասին որոշ գաղափար մը կազմելու համար։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ «Զաբորոժէց» պահակա-նաւուն սպաները երէկ իրիկուն հացկե-րոյթ մը սարքեցին նոյն նաւուն մէջ, ո-րուն ներկայ գտնուեցան դեսպանը եւ դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշ-տօնեաներուն մեծագոյն մասը։

ԻՍԼԱՄՈՒԹԻՒՆ.—Անթապի գիւղերէն մէկուն մէջ բնակող Գէորգ անուն մարդու մը Լուսիա անուն աղջիկը իսլամութիւնը ընդգրկեց եւ կոչուեցաւ Պէհիճէ։

ԱՒԱՁԱԿԱԼՈՒՄԲ.—Պաշրրիյէ եւ Քա-թրգիյէ (Անթաքիա) գիւղերու բնակիչնե-րէն Մուսթաֆա եւ իր 25 ընկերները որոնք աւազակային չարագործութիւն-ներու յանցանքով ամբաստանուած ու դատապարտուած էին, վերջին անգամ ոստիկան գինուորներու խումբի մը կողմէ ամբողջովին ձերբակալուեր ու յանձնուեր են արդարութեան։

ՊՈՒՏԱԲԷՇԹԻ Օմ. հիւպատոսը Պոլիս եկաւ արձակուրդով։

ՍՕՖԻԱՅԻ կայարանին մօտերը երկա-թուղիի արկած մը ալ պատահեցաւ, վեր ի վերոյ 5000 ֆրանքի վնաս մը պատ-ճառելով։ Անձի զոհ չկայ։

ՈՐԹԵՏՈՒՆԿ.—Գուշ-Ատայի գիւղա-ցիներուն բաժնուելու նպատակաւ Իզմիրէն 4000 հատ որթատունկ զրկուեր են նոյն կղզին։

ԹԱՂԻ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ.— Սան-Սթէ-ֆանոյի մէջ Մէհմէտ փաշայի սեպհական-ութիւնը եղող ընդարձակ հողերը կտոր կտոր ծախուելով թաղեր պիտի կազ-մուին։

ԱՆԹԱԼԻՈՅ նաւահանգիստը, ինքնին արդէն նեղ, վերջերս հոն հաւաքուած աւազի կոյտերէն ալ բոլորովին անմատ-չելի դարձած ըլլալով նաւերուն, Գոնեայի կուսակալութեան կողմէ պէտք եղած մի-ջոցները ձեռք առնել խնդրուած է Հան-րօգուտ Շինութեանց Նախարարութենէն։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ կուսակալութեան նախկին տէֆթէրտար Ֆաճիլ էֆէնտի Էնկիւրիի եւ-մրտական քննիչ անուանուեցաւ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՐ-ՀԻՒՊԱՏՈՍ Պ. Քալ որ Նաբոլի կը գտնուէր երէկ մայրաքա-ղաքս դարձաւ։

ՑՈՒՆԱՅ Պատրիարքական փոխանոր-դը ու դիւանապետ Պ. Թանթալիտիս հինգ-շաբթի օրը չնորհաւորական այցելութիւն տուին պուլկարական գործակատար Պ. Կէշովի եւ ցաւակցական այցելութիւն՝ ռումանական գործակատար Պ. Տէռուսիի։

ԻԶՄԻՐԻ կը գրեն.—Համբաւաւոր ա-ւազակ Զագոնը Օղլու կը շարունակէ իր չարագործութիւնները։ Անցեալ շաբթու իր խումբը պաշարել ջանացող ոստի-կաններու հետ կռուի մը պահուն սպան-նեց Ալի Զաուշ անուն զինուոր մը։ Բազ-մաթիւ ոստիկաններ եւեւէն ինկած են Զագոնը Օղլուի ու իր խմբին։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ մէջ նորէն ցրտած ըլլա-լով, պարտիզպանները ուրախ են որ պտղատու ծառերը պիտի կրնան իրենց առատութեան մէջ պտուղ տալ։ Քանի մը օրեր առաջուան տաքերը անժամանակ ծլում ու ծաղկում եւ հետեւաբար կորուստ կը սպառնային ամբողջ պարտէզներուն։

ՊԻԼԷՃԻԿԻ կողմերը ծխախոտ փախ-ցընողներուն դէմ ձեռք առնուած հետզհե-տէ աւելի աղքատ միջոցներուն շնորհիւ այս տարի Ռէժիին անցեալ տարուընէ շատ աւելի մեծ ծխախոտ կրցեր է ունենալ։

ԱՒՍՏՐԵՒՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ դեսպան-տակ Ա. Թարգման Պ. Բոկաչէր՝ որուն համար գրած էինք թէ դեսպանին գալուն շուտով պիտի մեկնի, խորհրդականի պաշտօ-նին կոչուած է Վիեննայի արտաքին գոր-ծոց նախարարութեան մէջ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը հրա-մայեց նահանգային իշխանութեանց որ ժամանակին Պոլիս զրկեն կեդրոնական վարչութեան ծախքերուն յատկացուելու համար հաւաքուած գումարները։

ՀԱԼԷՊԻ կուսակալութեան ելեւմուտ-քը մեծ բաց մը ցոյց կուտայ։ Ելմտական նախարարութիւնը պաշտօնեայ մը պիտի զրկէ Հալէպ՝ այդ մասին քննութիւն մը կատարելու համար։

ՕՐ. ՍԹՕՆ այս առաւօտ մայրաքա-ղաքս կը սպասուի։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ կուսակալութիւնը 600 օսմ. ոսկի զրկած է ի նպաստ Հիճազի երկաթուղիին։

ՊՈՒԼԿԱՐԱՑ Էկզարքը Պոլիս կանչեց Մանասթիրի մնարապոլիտը՝ Կրէկուառ ե-պիսկոպոսը որուն տեղ ուրիշ մը պիտի զրկէ։

ՊԵՏ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ 6900 զրչ. յատ-կացուց Թօփ-Դաքուի Պալատին մէջը գտնուող գրադարանին կազմակերպու-թեան համար։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ ու Տիկինը երեքշաբթի օրը հայկերոյթ մը պիտի տան։

ՅԱՌԱՋԻԿԱՑ ՁՈՐԵԲԵՇԱԲԹԻ հաւա-նականաբար սկսին առանց ագրսրմայի երթեւեկութիւնները Արեւել. երկաթուղի-ներուն, վասն զի վերջին նորոգութիւնները մօտ են աւարտելու։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ.—Սէլիմիյէ գա-ւառակին մէջ բնակող գաղթականներուն հողագործութեամբ զբաղելու համար պէտք եղած սերմնացանի ցորենները ու զանազան գործիքները հայթայթուեր են։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ.—Առողջ. բարձր յանձնաժողովին որոշ-մամբ այսուհետեւ հաստ ծածկոցներով պիտի գոցուին խանութներու առջեւ կամ մասնաւորապէս տօնավաճառներու մէջ գրուած ցորենի, ալիւրի ու զանազան ուտելիքներու պարկերը, որոնց մէջ հա-կառակ պարագային կը լեցուէին ամէն տեսակ աղտեղութիւններ, աղտոտ մուկեր փոչի ու մոխիր, վնասելով բնականաբար, հանրային առողջութեան։

ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ գլուխը, Վալիտէ Սուլ-թան խանին առջեւի քարափը չինել տալու մտադրութիւն կայ։

ՍԵԼԱՆԻԿ ՈՒ ՕՏԱՐ ՑՈՐԵՆՆԵՐԸ.—Անցեալ 1899 տարւոյ միջոցին օտար եր-կիրներէն 4,500,000 ֆրանքի արժէքով ցորեն ներմուծուեր է Սելանիկ։ Առեւտրա-կան նախարարութիւնը նկատելով որ Սելանիկի պէս երկրագործական ու ար-մրտիքի տեսակէտով առատաբեր նահան-գի մը մէջ անպատակ ու նոյն իսկ վնա-սակար կրնայ ըլլալ այդ բանը, հրամայեց անմիջապէս այն տեղի երկրագործական քննիչութեան այս մասին ճշգրիտ բա-ցատրութիւն մը տալ։

ՑՈՐԵՆ,—Երէկ Անատօլուէն մայրա-քաղաքս հասաւ 16 վագոն այսինքն 8000 քիլէ ցորեն։

ՀԱՅԻ ԳԻՆԸ Իզմիրի մէջ ալ իջաւ։ ԱՑՏՐՆԻ երկաթուղւոյ տնօրէն Պ. Պարֆելօ մայրաքաղաքս եկաւ։

ԳՈՆԵԱՅԻ Բէժիի մասնաճիւղին հա-սոյթը չորս տարուան մէջ 60,000 ոսկիէն 100,000 ոսկիի բարձրացեր է։ Այդ հասոյ-թը 1898/էն 7,439,181 զրշ.էր մինչեւ 1901/ին 9 696,229 զրշ. եղաւ։

«ՍԱՊԱՀ» ՈՒ «ՔՈՍԹԱՆԹԻՆՈՒ-ԲՈԼԻՍ» միաբերան ձեռնհաս պաշտօնա-տան ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն կարգ մը փոապաններու վրայ, որոնք գիներուն իջնելը կը հաւասարակշռեն անոր փո-խարէն չափէն աւելի պակաս հանելով հացերը։

ՍԱՄՍՈՒՆ վարչական ժողովոյ անդամ Թօլասինոս էֆ. առջի օրը Կ. Պոլիս եկաւ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ «ՎՕԹՈՒՌ» պահականա-ւուն նոր հրամանատար տը Լա Մոնրրէ երէկ առտու եկաւ Պոլիս։ Նախորդը Պ. Կէբրադ պիտի մեկնի հինգշաբթի։

ՇԻՇԼԻԻ ՀԱՄԻՏԻՅԷ հիւանդանոցին վիրաբուժական գործողութեանց սրահին չինութիւնը աւարտած ըլլալով յարդ-ռումը պիտի կատարուի, Կայս. Անձ-նական Դանձուն ծախքով։

ՀՐԴԵՀ.—Զուքուր Զէյմէի մէջ Տօքդ. Հիլմի պէյի տունէն երէկ հրդեհ ծագեցաւ բայց վայրկենապէս կարելի եղաւ մա-րել։

ՈՃԻՐ.—Գարատաղցի Երէթօշա ու ընկերը Ճօղէ երէկ ժամը տասնի Պէպէքի եկեղեցւոյ փողոցէն անցած պահերնուն Գարատաղցի Եուվան վրանին կը յարձակի ու կրակ կ'ընէ։ Ճօղէ Ուրֆա անմիջապէս մեռած կը փռուի իսկ երկրորդը մահացու վէրքով մը կ'ինկայ գետին։ Ոճրագործը փախած է։ Ոստիկանութիւնը խստիւ կը փնտռէ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԱՐԿԱԾ.—Երէկ ժամը 9½ի միջոցները Պէշիքթաշէն Գարաքէօյ եկող 7 թիւ թրամուէյը 70 տարեկան կը-նոջ մը զարնուելով սպաննեց զայն։ Կա-ռավարը՝ Իսմայիլ՝ ձերբակալուեցաւ։

ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

Կարճ ժամանակի մէջ արդէն ճանչցուած ԻՐ ԹՆԱՄԵԱԼ ՄԱԳՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ

կը կատարէ ամէն տեսակ տպարանական աշխատութիւններ

Գրքեր, Առեւտրական թուղթեր, Դպրոցական պիտոյքներ, Այցքարտեներ եւլն, եւլն, եւլն.

Դուռներէ կ'ընդունուին յանձնարարութիւններ և կը կատարուին անթերի

ՁՈՒԳԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ

ՇԱՄԱԽԻԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

ԿԱՐՄՐԱԽՏ ՈՒ ԺԱՆՏԱՏԵՆԴ

Տարափոխիկ հիւանդութիւններն ալ սկսեր են ծայր տալ Շամախիի մէջ։ Վերջին լու-րեր կ'ըսեն թէ կարմրախտ ու ժանտա-տենդ զոհեր կը տանին։ Արկածեալներուն օգնելու համար 15 յանձնաժողովներ կազ-մուեր են մինչեւ հիմա, որոնցմէ մէկը՝ բժշկական ու հիւանդապահական է։ Քանի մը օրէ ի վեր ձիւն ալ կը տեղայ Շամա-խիի մէջ։

Կովկասի ընդհ. կառավարիչ իշխան Կալիցին Շամախի հասեր է ու զանազան տրահանգներ տուեր, փլած, այրած չէնք-երու շինութեան ու նպաստներու մասին։

Օտեսայի Կարմիր Խաչի ընկերութիւնը կը շարունակէ իր նպաստի հաւաքումները։

Զարուհին 10 հազար ռուբլի նուիրեր է արկածեալներուն։

ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ ԴԱՏ ՄԸ

Արշակ էֆ. Ունճեանի եւ Պելճիական «Լէ Բրուվէնս Բէլիսի» ապահովագրական Ընկերութեան կողմէ «Ճէրիտէի Շարգիյէ» եւ «Սուրհանդակ» լրագիրներու արտա-նատէր Տիգրան էֆ. Ճիվէլէկեանի դէմ բացուած զրպարտութեան դատին դա-տավարութիւնը հինգշաբթի օրը տեղի ու-նեցաւ։ Կ. Պոլսոյ Պատժական Ատենին առջեւ։

Տիգրան էֆ. Ճիվէլէկեան եւ իր փաս-տաբանը առարկեցին թէեւ թէ, «Լէ Բրու-վէնս Բէլիսի» օտար ընկերութիւն մը ըլ-լալով եւ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղ բա-նալու պաշտօնապէս արտօնութիւն խնդ-րած չըլլալուն համար, Արշակ էֆ. այսպի-սի դատ մը բանալու անգամ իրաւունք չունի, բայց դատարանը այս անիմաստ պաշտպանողականը մերժելով որոշեց թէ յիշեալ ընկերութիւնը իրաւունք ունի այս դատը բանալու եւ հրաւիրեց հետեւաբար Ճիվէլէկեան էֆ.ն ու իր փաստաբանը ի-րենց դէմ եղած ամբաստանութեան պա-տասխան տալու։ Այն ատեն Տիգրան էֆ. եւ իր փաստաբանը այս որոշման դէմ վի-րաքննութեան դիմելու համար պայմա-նաժամ պահանջեցին ու դատավարութի-ւնը յետաձգուեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ցաւով կ'իմանանք թէ Կայս. Պալա-տան բժիշկներէն Տոքթ. Վահան փաշա Մանուէլեան երէկ յանկարծամահ եղեր է Բերայի մէջ, ուր Տոքթ. Խորասանճեան էֆ.ի գացած էր ինքզինքը դարմանելու-լու համար։ Հանգուցեալը գնահատելի ծառայութիւն մը մատուցած էր իբր բը-ժիշկ, եւ բաւական ալ նշանակելի դեր մը ունեցած էր ազգ. շրջանակի մէջ իբր ատենապետ Թաղական Խորհուրդներու։ Ատեն մը, Կայս. բժշկական վարժարանին մէջ ուսուցչութեան պաշտօն վարած էր Տօքթ. Խորասանճեան էֆ.ի հետ Վահան փաշա 55 տարեկան կը մեռնի։

×

Ուսումն. Խորհուրդը ասկէ առաջ պաշ-տօն յանձնած էր իր քարտուղարին որպէս զի ձեռքը լապտեր մը բռնած մայրաքա-ղաքիս ազգ. վարժարանները պտտի, եւ քաղէ կարգ մը տարրական տեղեկութիւն-ներ։ Պաշտօնակից մը այս առտու կը ծա-նուցանէ թէ յիշեալ քարտուղար էֆէնտ-ին հրաշալի պայմաններու մէջ գլուխ հաներ է այդ գործը եւ արդիւնքը տեղե-կագրեր է Ուսումն. Խորհրդին, որ ինքն ալ իր կարգին յապաւէ կրթեր է մատուցուած տեղեկագրին զարմանահրաշ յատ-նութեանց վրայ։ Երեւակայեցէք, քարտուղար էֆէնտին, ի մէջ այլոց երեւան հաներ է սա նշանաւոր իրողութիւնները թէ Պոլսոյ ազգ. վարժարաններուն մէջ 115 վկայեալ եւ 112 առանց վկայականի ուսուցիչներ կը պաշտօնավարեն, թէ 1886էն ի վեր հինգ տեսակ վկայական տրուեր է ուսուցիչներու ձեռք, թէ տասը տարուան շրջանի մը մէջ 500 ուսուցիչ-ներ վկայական ստացեր են, ու տակաւին խել մը բաներ՝ զորս մէջտեղ հանելու աշխատութեան քով, կ'երեւայ թէ չատ չնչին, գրեթէ ոչինչ բան մը են եղեր օրինակի համար այն ջանքերը՝ որոնց շնորհիւ Գոլոմպոս Ամերիկան գտաւ։ Փոնէ Ուսումնական Խորհուրդը այդ աստիճան մեծ, անչափելի, անսահման հաճեցաւ-թիւն մը տուեր է իր քարտուղարին աշ-խատութեան, եւ նոյն իսկ որոշեր է Կրթական Տեսչի պաշտօնը յանձնել այդ հրաշագործ պարոնին, որուն կենսագրու-թիւնը գրելու համար ալ նոր Պլուտարքոս մը կը փնտռէ։

Երջանիկ Ուսումն. Խորհուրդ . . . ։ Եւ ըսել թէ, երկար ատենէ ի վեր մէջտեղ ինկած էր կրթական տե-սուչ մը ճարելու համար։ Ո՞վ կը կաս-կածեր թէ հատ մը, եւ սքանչելի ալ տե-սակէն, կազմ ու պատրաստ կը դտնուի իր ձեռքին տակ . . . ։

×

Քազ. Ժողովոյ երեկուան նիստին մէջ կարգացուեցան Վանայ Առաջնորդարանէն հասած կարգ մը գրութիւններ՝ տեղւոյն գաւառային ժողովին կազմութեան վերա-բերող։ Ժողովը որոշեց գրել Վան՝ որ օ-րինական տեղեկութիւն մէջ կրնան կատա-րել այդ ընտրութիւնը, ուղղակի իրենց պատասխանատուութեան տակ։

×

Ուսուցչաց օգնութեան մնտուկին ի նպաստ, մայրաքաղաքիս ուսուցիչնե-րուն կողմէ տրուած կամաւոր նուէրները, մինչեւ այս ուրբաթ գոյացուցեր են 2513 ղրուշի գումար մը։

×

Մանկավարժական դասախօսութիւն-ները պիտի վերսկսին Բերայի Արհեստա-նոցին մէջ, յառաջիկայ մարտ 3 կիրակի օրը։ Հինգ դասախօսութիւններ տեղի պի-տի ունենան, որոնցմէ վերջինը մարտ 31ին։

×

Երէկ գումարուած քաղաքական ժո-ղովը նկատողութեան առաւ Պարտիզակցի Վահան վարդապետ Տէր-Մինասեանի մէկ գիրը, որով յիշեալ վարդապետը կը խնդրէր որ իրեն յանձնուի Ափրիկեան Տրիպոլսոյ հոգեւոր հովուութիւնը։ Ժողովը որոշեց այդ խնդրանքին գոհացում տալ, եւ հարկ ե-ղածը ի գործ դնել։

×

Բերայի ազգ. վարժարանաց «պատուա-կալ(?) այցելու բժիշկ» նշանակուեր է Տօքթ. Գրիգոր էֆ. Ճէլալ։

×

Իզմիրցի ծանօթ ազգայիններ՝ Տիար. Ստեփան Սպարթալեան, Ղուկաս Եսայ-եան, Աւետիքեան եւ Լայպեանց, տեղ-ւոյն Ներսէսեան որբանոցին ի նպաստ հանգանակութեան մը գլուխ կանգնած ըլլալով, կրցեր են գոյացնել 150 ոսկիի գումար մը։ Միեւնոյն որբանոցին ի նպաստ տրուած նուագահանդէսէն ալ գոյացեր է 100 ոսկի։ Մանչեսդրրի հայ վաճառա-ականներն ալ զրկեր են իրենց տարեկան նպաստը, 50 ոսկի։ Վերոյիշեալ 150 ոսկին նուիրող անձերը խոստացեր են ամէն տարի նոյնչափ գումար մը հայթայթել ի նպաստ նոյն որբանոցին։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ

ԵԱԼԹԱ, 28 փետր.— Կոմս Թոլսթոյի մասին այսօր հրատարակուած բժշկական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ կոմսը ամէն վտանգ անցուցած է։

ԲԱՐԻԶ.— Խորհրդարանը, պատերազ-մական նախարարութեան պիւտճէին վի-ճաբանութեան պահուն՝ 133ի դէմ 399 ձայնով մերժեց Պ. Սէմպայի այն բանա-ձեւը՝ որով կ'առաջարկէր պատերազմա-կան խորհուրդ չդումարել խաղաղութեան ատեն։ Յետոյ ընդունեց Պ. Պրրթօնի ա-ռաջարկը՝ կարգապահական ջոկատներու ընդհանրոյթ վերակազմութեան մասին։

ԱԹԻՆԷ.—Պ. Քարթալիս՝ երեսփոխան Վոլոյի, եւ Պ. Քալաբօթաքիս՝ տնօրէն «Էմպրոս» թերթին, եղեռնադատ ատեա-նին առջեւ պիտի դատուին սա ամբաս-տանութեամբ որ իրենց գրգռիչ դերը ունեցած են երիտասարդի մը սպանու-թեան գործին մէջ։ Այդ երիտասարդին քոյրը նշանուած էր Պ. Քարթալիսի։

—Դատական գործոց Նախարար Պ. Թօ-փալիս հրաժարեցաւ։ Ներքին գործոց Նա-խարարը առժամաբար ստանձնեց նաեւ այդ պաշտօնը։ Պ. Թօփալիս հրաժարած է, որպէս զի կարենայ մենամարտիլ Պ. Քու-մմնտուրոսի հետ՝ որ զինքը նախատած էր Պ. Քարթալիսի խնդրին առթիւ։ Մենա-մարտը հաւանական է որ վաղը տեղի ունենայ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐՆ. — Հայերիէ Իշխանը, այսօր այցելեց Աննապոլիսի ծովային ա-կադեմիին։

ԲԱՐԻԶ.—Առեւտրական տորմիղը 1901ին 175 միլիոնի բաց մը ունենալով, կառա-վարութիւնը խորհրդարանին ներկայացուց ծրագիր մը՝ որով կառաջարկէ 1901 տար-ուան համար 7 միլիոնի յաւելուածական վարկ մը սահմանել, այդ բացը թեթեւցը-նելու համար։

ՎԻԵՆՆԱ.—Բայխսրաթի մէջ Պ. ֆոն Քէօրպէր յայտարարեց թէ արտաքին քա-ղաքականութիւնը կատարելապէս գոհա-ցուցիչ է թագաւորութեան շահերուն տեսակէտով։ Կառավարութիւնը պիտի կարենայ պահել կայսրութեան աղդեցու-թիւնը։

ԱԹԻՆԷ.—Պ. Թրիանտաֆիլլաքոս պիտի վարէ առժամապէս արդարութեան նա-խարարի պաշտօնը։ Երեսփ. Ժողովը պիտի լուծուի մարտ 4ին, պիւտճէի վիճաբանու-թիւնները կատարելէ առաջ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Նախարարապետ Պ. Սա-կասթա հիւանդ ըլլալով Երեսփ. Ժողովը յետաձգեց Սպանիական Պանքայի բարե-նորոգման ծրագրին վիճաբանութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սակարանին մէջ Հարաւ. Ափրիկեան արժեթուղթերուն գիները իյ-նալ սկսան Պոէրներու կողմէ տարուած կա-րեւոր յաղթութեան մը զրոյցներուն հե-տեւանօք, որոնք սակայն հաստատուած չեն պատերազմական նախարարութենէն։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 28 փետր.—Քոդ անուն Ռուս մը եւ երկաթուղիներու վարչութեան մէջ պաշտօն ունեցող Աւստրիացի ոպայ մը ռուս կառավարութեան ծախքեր են խիստ կարեւոր պաշտօնաթուղթեր, որոնք գող-ցուած էին։

ԼՈՆՏՈՆ,—Կ'ըսուի թէ անգլիական կառավարութիւնը կարեւոր գումարներ փոխ տուեր է Ճաբոնի կառավարութեան։

ԼԱՀԷ.—Ժանտախտի դէպք մը պա-տահեցաւ Լունատի մէջ (Հոլանտա)։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 15 Փետր.			
Օսմ. Քոն. Սէռի Դ. Օ.Ո.	28	33	—
Ամէնէն բարձր գին »	28	34	½
» վար գին »	28	32	—
Ալիվրէ »	—	—	—
Ռուսէրլի երկաթ. ֆր.	114	87	½
Ամէնէն բարձր գին »	115	25	—
» վար գին »	114	62	½
Թրանսվալ »	136	—	—
Ամէնէն բարձր գին »	136	—	—
—			
8 օրուան Քոնսոլիտ	245	—	—
8 » Երկաթուղի	2	50	—
ԲԱՅՈՒՄ, 16 Փետր.			
Օսմ. Քոն. Սէռի Դ, Օ.Ո.	28	31	—
» ժամ 5ին «	28	31	—
Ռուսմ. երկաթուղի ֆր.	115	—	—
» » ժամ 5ին »	115	12	½
—			
Թոպրագ Թիւրք Ռէժի	14	—	—
Սիկարէթ, Սէռի A	0	14	—
» » B	0	67	—
Պանդ տը Մէթէլին	8	30	—
Ագիսն տէ Թրամուէյ	5	85	—

Ժուբիսանս	1	55	—
Սօսիէթէ տ'Ասիւրանս	3	55	—
Գրէսի ժէնէրալ	0	10	—
Սօս. Օթ. տը ֆիլ է տթֆ	1	40	—
Ագսիօն Գոմմէրսիալ	0	9	03
Թոպագ Գօրբօրէշն	0	9	06
Անթրբրիզ ժէնէրալ	0	7	—
5% Հելլենիք 1888	199	—	—
Պանգ Նասիօն. Յուն.	105	50	—
Լօրիւմ	57	—	—
Թրանսվալ	138	—	—
Պոլսոյ Քարափի Ընկ.	477	—	—
Տէրքօյի Ջրի Ընկ.	260	—	—
Թրամվէյի Ընկ.	484	—	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Լիւիք.	266	—	—
Անատօլու Երկաթ.	10	27	½
—			
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	109	—	½
» » » չէք	110	—	¼
Բարիզ » »	23	—	—
» » » չէք	22	82	½
Պերլին անտոկոս չէք	18	05	—
Գուբոն Աւստրիական	21	77	—
—			

ԴՐԱՄՆ. ԸՆԹԱՑՔԸ			
Անգլ. Ոսկի	110	05	—
20 Ֆրանգնոց	87	22	—
20 մարգնոց	107	15	—
Բօլ Էմբերիալ	90	—	—
Ֆրիմից	51	06	—
Մէճիտիէ արծաթ	108	07	—
Մէճիտիէ քառորդ	107	20	—
Մէճիտիէ մանրուք	103	—	—
Պէշլիք	103	10	—
Մէեարիք	97	20	—
Ռուպլի արծաթ	68	20	—
Շիլին	109	—	—
Ֆր. արծթ. ֆրնս.	87	10	—
» » բումնկն.	85	20	—
» » իտալկն.	77	—	—
Ռէշմնա	10	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	8	59	60
Ֆլորին »	9	07	—
Մարք »	107	30	—
Տրախմի »	37	40	—
Անգլ. ոսկի »	110	—	—
Ֆրանս. » »	87	25	—
Բումնկն. » »	86	20	—
Պուլկ. » »	86	20	—
Իտալ. » »	85	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բարիզ, 28 Փետ.			
3% Ֆրանսկն.	101	40	—
3½% »	101	80	—
Օսմ. Քոնս. D	26	57	—
Ռուսմ. Երկ.	117	25	—
Օսմ. Ռէժի	323	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	565	—	—
Օսմ. Մաքա	514	—	—
Օսմանիէ	467	50	—
Բէրիսրիթէ Թիւրք	—	—	—
Բրէտի Լիոնէ	—	—	—
5% Իտալական	100	90	—
Սպանիական արտաքին	77	82	—
Թէմիկէքի փոխառութ.	410	—	—
Սելանիկ-Կ. Պոլսոյ երկ.	280	—	—
Դասասպա երկթ.	370	—	—
Թրանսվալ Քոնս.	137	—	—
Ռուսական 1890	—	—	—
Զէք Լոնտոնի վրայ	25	14	½

Լոնտոն, 28 Փետ.			
Անգլ. Քոնս.	94	63	—
Օսմ. Դանթ B	51	50	—
» C	28	25	—
» D	26	18	—
Օսմ. Պանգա	12	63	—
Իժիբսիէն Իւնիֆիէ	107	50	—
Ֆօմնիսալ	105	—	—
Ակյաղնի երկաթուղի	15	—	—
Գասասպա »	80	—	—
5% Իտալական	—	—	—
5% Հելլենական 1884	40	50	—
Ռանթի »	32	—	—
Մոնոբոլ »	44	50	—
Ռուսական 1890	—	—	—
Պուլկար 1888 6%	83	—	—
Թրանսվալ Քոնս.	05	50	—
Փոխառութ. Բարիզի վրայ	25	32	½
—			

Վիեննա, 28 Փետ.			
Ռուսմ. Երկթ.	111	—	—
Օսմ. Ռէժի	298	—	—
Փոխն. Լոնտոնի վրայ	239	90	—
—			
Գրիւխէլ, 27 Փետ.			
Դանթ Օսմ. Սէռի D	26	22	—
Ռուսմ. Երկաթուղի	115	—	—
—			
Պերլին, 27 Փետ.			
Ռուսմ. Երկաթուղի	115	—	—
Ռուպլի (100ը)	216	12	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ	20	32	—
—			

ՏՈՔԹ. Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԾԹ
Բերա, Մեծ-Փողոց, Կալաթա Սերայի դպրոցին դէմ, թիւ 200

☞ Գշ. Եշ. Շբ. օրերը առաւօտուն կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½։
Բշ. Դշ. Ուր. օրերը 6էն 11½։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ՀԱՐԻՒՐԻՆ ԻՆՆՍՈՒՆ ՇԱՀ
եթէ կը փափաքիք առանց վնասի զոնարեղէններ գնել եւ ծախել, դիմեցէք Կ. Պոլիս, Ոսկերիչներու շուկան 13 թիւ

ԱԼԻՔՍԱՆ ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆԻ
ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
Որ եւրոպական ճաշակով պատրաստ ապրանքներ ունի եւ յանձնարարութիւններն ալ կը կատարէ լաւագոյն կերպով եւ ճշդապահութեամբ։ Իր ծանր գիները անմրցելի են եւ ոսկին ու զոնարները առաջին տեսակի։

Անգուգական առիթ մը
Ցանկացողներ իրենց գնած ապրանքներուն վրայ 10 % զեղչ ընելով, կրնան եւս տալ, փոխարէնը դրամ ստանալով։

ՊԱՉԱՌ ՕԹՕՄԱՆ
Բ. Ա. ՔԱԼԻՈՆԼՈՒՔՈՍ
կեդրոնական վաճառատուն, Ֆինանսնիզբար Եօթուղու թիւ 21

Մասնաճիւղեր { Կալաթա, Թիւնէլ փողոց, Թիւ 36—41
» Մէնքլէմ փողոց, Թիւ 25
Բերա, Մեծ Փողոց, Թէրզիի փողոցին դէմ, Թիւ 170 }

Մեծ ընտրանոց ամէն տեսակ մանրեղէնեաց, գլուխներ, ոսկեղէն ապրանքներու, մատանիներու, Ոսկեայ գնդակներու, եւ Կահաւորման կերպասներու մեծ դանազանութիւն
Գորգեր, սրբոցներ յանձնարարութեամբ, մամաքներ, սեղանի եւ անկողնի ծածկոցներ, սեղանի ապասներ
Ամէն տեսակ մնացորդներ եւ կտաւեղէններ, վարագոյրներ, եւն. եւն.
Միայն Ֆրանսական եւ Անգլիական ապրանքներ

Grand Concert du Café de Commerce
Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սերայի դիմաց, թիւ 266.

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԶԱՆԱԶԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐ
Ա. ՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ
ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ 12 ԱՆՁԵՐՈՎ
Քաղավարժ առաջնորդութեամբ
ՊԱՐՈՆ ԹԷՕՏՈՐ Վ. ՈՒԹԱԲԿԱՑԻ

2—36-100

ՄԻՍԱՔ ՊՈՒՏԱՔԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒ
Ղալաթիա, Ճիշդ Թիւնէլի դիմաց, թիւ 25.

Վաճառատանս մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուի՝ պատի թուղթերու ճոխ եւ ճաշակաւոր մրերէ մը ինչպէս նաեւ ոսկեզօծ եւ զարդարուն ՔՕՐՆԻՇՆԵՐ եւ ամէն տեսակ ՍՓՕՐՆԵՐ եւայլն։

☞ ԳԻՆ ԶԱՓԱՒՈՐ ☜

ՏՐՔ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱՎԱՃԱՌ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
Եանենի գարէջրատան վրայի յարկը
(ճիշդ Զէյպուրթեանց դէմն)

Ամենատարբեր ցաւած տեղերը մէկ անգամէն կը լիցնեն. ցաւով գիմել եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։
Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։
Թմրեցուցիչ գեղերու եւ ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։
Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։
Ց. Գ. Վերջ մը տալու համար Յաճախորդաց դանգատներուն, հրապարակաւ կ'ազդարարենք թէ ՄԵՆՔ Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ։
4—43-100

ՇԱՊԻԿ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
Զ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
Ս. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՇԱՊԻԿ
Մ ՏԷՐ-ԳԱԼԻԹԵԱՆ
Արդուզարդի Մեծ Վաճառատուն եւ Շապիկի Գործարան
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 84
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ
Պատրաստուիլ ամէն տեսակ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ
ԱՄԵՆԱԽՆԱՄԵԱԼ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՐՍՏԱԿԵՐ ԱՌԹԻՒ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵԼԻ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ.
4—58-100

ՏՈՔԹ. ՀԱՅՐՕՆԵԱՆ
Մասնագետ ծննդական գործարանեերու ճիւանդութեանց

Յիշեալ բժիշկը բացի կիրակիէ, ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր, Բերա, Բանկալթի, Թաց փողոց, թիւ 6 տան մէջ եւ կէս օրէն վերջը մինչեւ 11, Ղալաթիա, Վոյվոտա պատկանոցին դիմացը, Իշ փրլի Օղլու խան թիւ 15։ Կը բժշկէ ծննդական գործարանների ամէն կարգի հիւանդութիւններ, ամենէն սառիկ միզանցքաբորոքներ եւ ն. եւ. նոր մեթոտներով եւ առանց ամենափոքր ցաւ զգացնելու, թէ՛ արանց եւ թէ՛ կանանց միզամանի եւ միզանցքային խողովակներու հիւանդութիւնները կը գտնեմ մէկ քանի օրէն։ Բիչ ժամանակէն կը դարմանէ գաղտ. հիւանդութիւններ։
90 100

ՄԻՇԵԼ ԹՓՖԼԻԶԵԱՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
Եւ
ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 94

Այս վաճառատան մէջ, որ քիչ առենուան մը միջոցին կրցաւ առաջնակարգ դիրք մը դրաւել մեր հրապարակին վրայ, թէ՛ իր ծախած ապրանքներուն դեղեցկութեան ու տոկունութեան, եւ թէ՛ գիներու անհամեմատ ածնութեան պատճառաւ, կը ծախուին ամէն տեսակ վիրաբուժական եւ ակնաբուժական գործիքներ։

☞ ԳԻՆԵՐԸ ՇԱՏ ԶԱՓԱՒՈՐ ☜
Մեծաթանակ եւ փոքրաթանակ վաճառում

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆ
Տ. ԺՕԶԷՖ
360, Բերա, Մեծ-Փողոց, 360
Սենք Անգուան եկեղեցւոյն հետ դէմ առ դէմ

Ամէնէն կատարելագործեալ եւ նորագոյն գործիքներով կը պատրաստուին Ամէն տեսակ եւ ամէն մեծութեամբ

☞ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ ☜
Արտակարգ ժամանուիրելի
Բլաթինորիի եւ մեծացում (ակրոմոն) սրման հրաշակար եւ ջրանկար
Փափաքողաց բնակարաններու մէջ ալ պատկեր կը հանուի։

Լոնտոնի ասպրիզմատ, ալիմանդ եւ գոլոշիաքաշ գործարանի
ՀԵՂԻՆԱԿ
Լոնտոնի ասպրիզմատ, ալիմանդ եւ գոլոշիաքաշ գործարանի
ՀԵՂԻՆԱԿ
Լոնտոնի ասպրիզմատ, ալիմանդ եւ գոլոշիաքաշ գործարանի
ՀԵՂԻՆԱԿ

Լոնտոնի ասպրիզմատ, ալիմանդ եւ գոլոշիաքաշ գործարանի
ՀԵՂԻՆԱԿ
Լոնտոնի ասպրիզմատ, ալիմանդ եւ գոլոշիաքաշ գործարանի
ՀԵՂԻՆԱԿ
Լոնտոնի ասպրիզմատ, ալիմանդ եւ գոլոշիաքաշ գործարանի
ՀԵՂԻՆԱԿ

ՓԻՆՏԻՒԵՐԷ ամէն տեսակ ՀԱՒԷՆՕՐԻՆ ամենաստակի բարձրագոյն գիներ 500, 400, 300, 200, 100, 70գրամ ատիրներ մէջ։
ՓԻՆՏԻՒԵՐԷ ամէն տեսակ ՀԱՒԷՆՕՐԻՆ գիներ 150 եւ 80 գրամ։
Լոնտոնի ասպրիզմատ, ալիմանդ եւ գոլոշիաքաշ գործարանի
ՀԵՂԻՆԱԿ